

ERIN LITTEKEN

Dochters van Kiev

Vertaling Henske Marsman

BAND 1

UITGEVERIJ GLB

Colofon

Copyright © 2023 voor deze uitgave

Uitgeverij Grote Letter Bibliotheek, Deventer

ISBN 9789036440530

NUR 302

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Grote Letter Bibliotheek, Postbus 583, 7400 AN Deventer

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2022 Erin Litteken

Oorspronkelijke titel: *The Memory Keeper of Kyiv*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2022 HarperCollins Holland
Vertaling: Henske Marsman

Originele uitgave verschenen bij Boldwood Books.

The moral right of Erin Litteken to be identified as the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Alle rechten voorbehouden

Voor meer informatie of bestellen

www.boekenmetgroteletters.nl

*Aan het Oekraïense volk.
Jullie kracht en weerbaarheid
zijn inspirerend, zowel toen als nu.*

Als er één mens sterft van de honger, is dat een tragedie. Als er miljoenen sterven, is dat slechts een statistiek.

— JOZEF STALIN

Beste lezers,

De kiemen voor dit verhaal ontsproten al in mijn hoofd voordat Rusland in 2014 de Krim binnenviel, en nu schrijf ik dit op terwijl op de achtergrond de televisie aanstaat met beelden van de wrede Russische aanval op Oekraïne, op diens steden, diens burgers, diens toekomst. Nooit had ik kunnen bevroeden dat de publicatie van mijn roman over een aanval op het Oekraïense volk in het verleden zou samenvallen met deze parallelle tragedie.

De Oekraïners houden de wereld in hun greep met de kracht en standvastigheid waarmee ze hun land verdedigen, maar het valt niet te ontkennen dat de geschiedenis zich herhaalt. Het is afschuwelijk, en deze keer moeten we het beter doen.

Als kleindochter van een Oekraïense vluchteling uit de Tweede Wereldoorlog raakt deze schrijvende oorlog me diep. Hoewel we de geschiedenis niet kunnen veranderen, kunnen we er wel allemaal van leren en vandaag iets doen om het Oekraïense volk te helpen. Ik ben

heel blij dat mijn uitgever, Boldwood Books, een deel van de opbrengst van elk verkocht boek doneert aan de Britse hulporganisatie DEC, voor humanitaire hulp aan Oekraïne.

Mijn hart gaat uit naar de dappere Oekraïners die opkomen voor hun land, hun cultuur en hun leven, zowel toen als nu. *Slava Ukrayini!*

Erin Litteken

Cassie

Wisconsin, mei 2004

De spieren in Cassies gezicht verzetten zich hevig, maar toch dwong ze zichzelf breed te glimlachen toen haar dochtertje de keuken binnenkwam. Ze hoopte dat als ze maar lang en hard genoeg glimlachte, Birdie zou reageren, maar het kleine meisje staarde uitdrukkingloos terug.

Cassie wilde het liefst met haar hoofd tegen de muur bonken.

Birdies grote blauwe ogen staken fel af tegen haar donkere warrige haar. De roze prinsessenpyjama die ze zo graag voor haar vierde verjaardag had willen hebben, reikte nu tot halverwege haar kuit en onderarmen. Hij was gekrompen. Of zij was gegroeid. Of allebei. Cassie leek dit soort dingen de laatste tijd niet zo goed op te merken.

Harvey plofte neer aan Birdies voeten, zijn

staart zwiepend tegen de vloer en zijn ruige bruine vacht warm tegen haar blote enkels.

‘Die hond houdt Birdie beter in de gaten dan ik.’ Cassie wreef met haar handen over haar gezicht en begon weer aan haar gebruikelijke nietszeggende geklets. Ze kon de stilte niet verdragen. Het gaf haar te veel tijd voor herinneringen. ‘Goeiemorgen! Heb je lekker geslapen? Wat wil je als ontbijt? Ik heb havermout, eieren, of ik kan wat quinoa met fruit en honing maken als je wilt.’

Cassie schoot op vele terreinen van het ouderschap tekort, maar ze kon er in ieder geval niet van beticht worden dat ze Birdie niet goed te eten gaf. De voorraadkast pulde uit van de biologische snacks, en op de fruitschaal op het aanrecht lagen altijd meerdere opties. Of ze zelf het avondeten oversloeg of crackers als ontbijt at maakte Cassie niet uit, maar ze was vastbesloten ervoor te zorgen dat Birdie alle voedingsstoffen binnenkreeg die ze nodig had, zelfs als haar kleren niet meer pasten of ze nooit meer iets zei.

Birdie wees eerst naar het doosje eieren dat Cassie uit de koelkast had gehaald en toen naar de koekenpan op het droogrek naast de gootsteen. Cassie pakte ze allebei en liep ermee

naar het fornuis, terwijl Birdie een spatel en het botervlootje pakte.

‘Eén of twee eieren vandaag?’ vroeg Cassie. Dat deed ze voortdurend, proberen om Birdie zo ver te krijgen dat ze zonder na te denken antwoord gaf. Het lukte nooit. Birdie praatte al veertien maanden, een week en drie dagen niet. Er was geen reden waarom dat vandaag anders zou zijn.

Birdie maakte het doosje open, nam in elke hand een ei en stak ze uit naar Cassie.

‘Goed, twee eieren. Rooster jij het brood?’

Birdie liep naar de broodrooster en stopte er een snee kiembrood in.

Cassie liet haar blik door hun rommelige huis glijden terwijl de twee eieren in de pan spetterden. Een stapel post die zo hoog was dat hij dreigde om te vallen; hondenharen die zich in alarmerend tempo ophoopten in de hoeken van de kamer; een vuilnisbak die dringend geleegd moest worden. Niet bepaald het toonbeeld van een gelukkig huishouden. Anderhalf jaar geleden zou ze nog liever dood gevonden worden dan in zo’n puinhoop te wonen.

Haar laptop stak onder een stapel kranten uit. Cassie vond het vreselijk om hem zo in onbruik te zien, maar sinds die avond had ze

geen woord meer uit haar vingers gekregen. Ze gooide er een theedoek overheen zodat ze niet naar het zoveelste blijk van haar falen hoefde te kijken. Toen de eieren klaar waren, zette ze ze op een roze plastic bord voor Birdie neer. Terwijl haar kleine meid begon te eten, keek Cassie naar de donkergele dooiers die in het brood liepen dat Birdie had geroosterd. Ze zuchtte. Weer een dag, net als gisteren en eergisteren. Nooit vooruitkomen, nooit genezen, nooit verdergaan met het leven. Ze moest het beter maken, voor Birdie, maar ze had geen idee waar ze moest beginnen.

De deurbel ging en Cassie verstarde. Zelfs nu nog, na al die tijd, schrok ze zich wezenloos van het geluid van de deurbel. Ze trok haar versleten badjas om zich heen en knoopte hem dicht terwijl ze naar de deur liep. Haar psychiater zou zeggen dat de badjas haar afweermechanisme was om datgene wat er voor haar deur stond en binnen wilde komen buiten te sluiten. Cassie zou zeggen dat ze niet wilde dat iemand haar oude rafelige pyjama zag. Misschien was ze daarom gestopt met naar die psychiater gaan.

Ze deed de deur open voor haar moeder. Ze zag er verfomfaaid en bleek uit, glimlachte